บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย มุ่งศึกษาพฤติกรรมและลักษณะทางสังคมของผู้ที่ลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาถึงลักษณะพื้นฐานทางสังคมของผู้ที่ลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ และปัจจัยที่มีผลต่อการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งศึกษาแนวทางป้องกันปัญหาการก่ออาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ทฤษฎีการกระทำทางสังคม ทฤษฎีไร้ระเบียบ ทฤษฎีวัฒนธรรมรอง และทฤษฎีการจูงใจ มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดตัวแปรอิสระได้แก่ ผลตอบแทนทางด้านวัตถุ ผลตอบแทนทางด้านจิตใจ การคบค้าสมาคมกับกลุ่มเพื่อน และการปฏิเสธการกระทำที่เป็นความผิด และตัวแปรตามคือ การลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยา (Anthropological Field Work) และเทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบสุ่ม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย และใช้วิธีการสัมภาษณ์ทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการประกอบกับการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง และรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือ เป็นเพศชาย ถึงร้อยละ 80 และเพศหญิงร้อยละ 20 และมีอายุตั้งแต่ 18 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาก็คือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 25 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คือ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 30 จึงสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเรื่องการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีลักษณะพื้นฐานโดยทั่วไป ที่แสดงถึงการใช้ความรุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ที่ว่า อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ เป็นอาชญากรมที่ไม่แสดงออกถึงความรุนแรงแต่สามารถก่อให้เกิดผลเสียหายที่เป็นมูลค่ามหาศาลได้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ในประเทศไทยนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

1. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ผลตอบแทนทางด้านวัตถุมีผลต่อการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์นั้น ผลการทดสอบพบว่าว่า ผลตอบแทนทางด้านวัตถุไม่มีผลต่อการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ผลตอบแทนทางด้านวัตถุมีผลต่อการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์

2. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ผลตอบแทนทางจิตใจ มีผลต่อการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ พบว่า ผลตอบแทนทางด้านจิตใจมีผลต่อการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ผลตอบแทนทางจิตใจ มีผลต่อการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์

3. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 เพื่อนที่ลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ชักนำให้ลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ พบว่า เพื่อนที่ลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ไม่มีผลชักนำให้เกิดการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า เพื่อนที่ลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ ชักนำให้ลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์

4. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 การมีความคิดที่ว่า การลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ ของบุคคลอื่นไม่เป็นความผิด ชักนำให้ลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ พบว่า การมีความคิดที่ว่าการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ ของบุคคลอื่นไม่เป็นความผิด ทำให้เกิดการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 4 การมีความคิดที่ว่าการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ ของบุคคลอื่นไม่เป็นความผิด ชักนำให้ลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ในครั้งนี้ นับว่า เป็นการศึกษาที่มีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างการวิจัยมากพอสมควร ซึ่งสามารถสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

ปัญหาทางวิชาการ

1. เนื่องจากในประเทศไทย ยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งบัญญัติให้การก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ หรือ การลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ เป็นความผิดที่ชัดเจน ประกอบกับการไม่มีกฎหมายรองรับในการลงโทษผู้กระทำความผิด จึงทำให้ หลายๆ ฝ่ายยังไม่ยอมรับว่า การลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ เป็นการก่ออาชญากรรมประเภทหนึ่ง ผู้วิจัยจึงต้องใช้ความพยายามในการค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ที่มีส่วนยืนยันว่าการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ และการก่ออาชญากรรมคอมพิวเตอร์ เป็นส่วนหนึ่งของอาชญากรรม ซึ่งสามารถส่งผลเสียหายร้ายแรง และจะทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต

2. เนื่องจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์นั้น ผู้ประกอบอาชญากรรมสามารถกระทำด้วยสาเหตุ วัตถุประสงค์ แรงจูงใจ หรือสิ่งเร้า ที่แตกต่างกัน ดังนั้น การศึกษาอาชญากรทางคอมพิวเตอร์ จึงเกี่ยวเนื่องทั้งในด้านของการศึกษาวิเคราะห์ทางจิตวิทยา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา วิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ แต่เนื่องจากข้อจำกัดในด้านระยะเวลา ทำให้ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องกำหนดกรอบในการศึกษาวิจัยเฉพาะส่วนของการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาเท่านั้น

ปัญหาทางการปฏิบัติ

1. เนื่องจาก ผู้ที่กระทำการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ มักจะเป็นกลุ่มคนที่ไม่ยอมเปิดเผยตัวเอง และไม่ยอมรับว่าตนคือผู้กระทำการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่น ซึ่งทำให้ผู้วิจัยต้องใช้เวลาในการติดตาม ค้นหาตัวบุคคล ผู้ที่ยอมเปิดเผยการกระทำและยินยอมที่จะให้ข้อมูล ประกอบการศึกษาในครั้งนี้

ปัจจัยอีกประการหนึ่งก็คือ การลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ในบางกรณีอาจมีการทำความเสียหายให้กับระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลที่จัดเก็บไว้ในระบบ ซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อผู้ที่ยอมรับว่าตนเองเป็นผู้กระทำ จึงทำให้เกิดการปิดบังซ่อนเร้นตัว การแก้ปัญหาในเบื้องต้น คือ ผู้วิจัยใช้วิธีการค้นคว้าจากบุคคล ซึ่งมีประวัติการกระทำความผิดและยอมรับว่าตนเองเป็นผู้ที่กระทำการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์อยู่ก่อน จากนั้นจึงศึกษาวิเคราะห์ในกลุ่มคนทั่วไป

2. ปัญหาในด้านระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องด้วยระยะเวลาที่ค่อนข้างจำกัดในการวิจัย และการที่การลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ยังเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่และเป็นเรื่องที่มีผู้ให้ความสนใจอยู่ในวงแคบๆ คือเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ และทำงานสัมพันธ์กับระบบข้อมูลเท่านั้น ผู้วิจัยจึงใช้เวลาในการหากลุ่มตัวอย่างค่อนข้างนาน และมีเวลาในการรวบรวมข้อมูลและเขียนรายงานวิจัยซึ่งจะต้องสำเร็จภายในระยะเวลาที่จำกัด

3. ปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ก็พบว่าในบางครั้ง เมื่อผู้วิจัยใช้คำถามแบบตรงไปตรงมา ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์สามารถวิเคราะห์ได้ว่า การตอบคำถามดังกล่าวอาจเกิดผลเสียกับตนเอง ก็จะให้รับคำตอบที่เบี่ยงเบนประเด็น หรือหลีกเลี่ยงการยอมรับข้อเท็จจริง ทำให้ผู้วิจัยต้องใช้หลายๆ คำถามประกอบการสัมภาษณ์และนำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อสรุปคำตอบตามข้อเท็จจริงอีกครั้งหนึ่ง

4. เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงพฤติกรรมที่แท้จริงของกลุ่มตัวอย่าง จึงใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเข้ามาช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้ต้องใช้เวลาในการเข้าไปสังเกตแบบมีส่วนร่วม คือใช้เวลาอยู่กับผู้กระทำการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถรวบรวมรายละเอียดทางด้านพฤติกรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยต้องใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลค่อนข้างนาน และเนื่องจากภารกิจทางหน้าที่การงาน ทำให้ไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ในประเทศไทยนี้ โดยใช้วิธีการทางมานุษยวิทยา จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย ซึ่ง ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้มีข้อเสนอแนะทางวิชาการและข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

1. เนื่องจากข้อจำกัดในด้านระยะเวลาและงบประมาณในการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยที่จำกัด ดังนั้น สำหรับแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไปนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ แนวความคิดของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในระดับต่างๆ เช่น ระดับผู้ใช้งานทั่วไป ระดับผู้ควบคุมระบบและระดับผู้ออกแบบและพัฒนาระบบงาน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติและความรู้ความสามารถในการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ในอนาคต

2. นอกจากนี้ยังอาจทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม โดยการออกเป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ และการเข้าถึงข้อมูลทางอินเตอร์เนตทั่วไป เพื่อศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการในการเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ และสามารถหาแนวทางการป้องกันการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์และสร้างระบบป้องกันรักษาความปลอดภัยของข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเพื่อเติมในประเด็นอื่นๆ เกี่ยวกับอาชญากรคอมพิวเตอร์ เช่น ประเด็นทางด้านจิตวิทยา เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทางจิตใจของผู้ที่ลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ หรือ ประเด็นทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ เกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ หรือการก่ออาชญากรรมคอมพิวเตอร์ประเภทอื่นๆ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และกำหนดลักษณะของอาชญากรคอมพิวเตอร์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

1. เนื่องจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและสร้างความเสียหายที่มีมูลค่าสูงมากขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับในต่างประเทศได้มีการบัญญัติกฎหมายซึ่งระบุความผิดและบทลงโทษเกี่ยวกับการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ไว้อย่างชัดเจนแล้ว ดังนั้น ในประเทศไทยจึงควรที่จะเร่งรีบในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ และการลงโทษผู้กระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ออกมาใช้

2. เนื่องจากในปัจจุบันนี้ ได้มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในทุกๆ หน่วยงาน ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตลอดจนอุดมศึกษา แต่ยังไม่มีการเน้นย้ำถึงจริยธรรมในการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ การติดต่อสื่อสารผ่านทางเครือข่าย หรือระบบอินเตอร์เนต ทำให้ผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์ขาดความคำนึงถึงจริยธรรมในการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ ดังนั้น ควรมีการให้การศึกษาอบรมด้านจริยธรรม (Ethics) เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนด้านคอมพิวเตอร์ด้วย

3. รัฐและภาคเอกชน ควรมีการเผยแพร่เกี่ยวกับผลเสียหายที่เกิดขึ้นกับองค์กรเพื่อกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวในการควบคุมและป้องกันระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้ เกิดการสร้างระบบรักษาความปลอดภัยให้กับระบบคอมพิวเตอร์ และลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความพยายามในการลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ของผู้ที่ไม่ประสงค์ดีกับข้อมูลในระบบต่อไป

4. รัฐบาลและสื่อมวลชน ควรมีการนำเสนอผลเสียหายและการจับกุมตัวอาชญากรทางคอมพิวเตอร์ และความรุนแรงหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งนำเสนอการลงโทษที่รุนแรง เพื่อเป็นตัวอย่างและแนวทางสำหรับผู้ที่พยายามลักลอบเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต